

Këyítfii fukanakfii Pool bín Tímotéeda Wo'eencii lëgís Këyítfiida

Këyítfii fukanakfii Pool bín Tímotéeda fëri fii. Man na ya bínfa lakanaa yaa lagussa ga kasu ga Room (2 Tímotée 1: 17; 2: 9; 4: 10,16).

Pool dëwoh ga kigërëm Kooh ga kiwaarohkaa na ngëmaa Tímotée laakda.

Pool ínoheera an iñaa tessi ga kipesda yewinissii, tessari kibín Tímotée ki'ebilli ya am bi yëgís ga ngëmii, na kilebiroh bi jof ee ya heel besaa en bééß ki'en soldaa' Yéesu Kiristaa yijúwí' (1: 3-2: 13). Ya nakki ki'am bi yëgís ga ngëmaa fodaa gari (2: 14-4: 5), na kiguu'guuluk ga kijégíroh Wo'eena Kooh taaboh na iñaa Këyítfaa fisela'í'faa wo'da ee ya abuk ga bééß iñaa taabohhii na Hewhewii winéwí'wii. Pool tíkka ga an, ya lebirohin bi matin ee diimanaa ya ka' kilaaknee Yéesu Ha'mudii. Ya nakoh an kerceena en bééß jom kitum fodaagari.

Këyítfii fii fëri bééß yaakaa' an Pool méeñjohfa kibín ga kipesci.

Këyítfii fukanakfii Pool bín Tímotéeda tíidoh anee:

- 1 - Këñdoh (1: 1-2)
- 2 - Pool dígalla Tímotée (1: 3-18)
- 3 - Kilebiroh ki'en soldaa' Kiristaa yijúwí' (2: 1-26)
- 4 - Badukeena buwaa bibóní'baa (3: 1-9)
- 5 - Pool nak Tímotée kiyëgís ga ngëmaa (3: 10-4: 8)

6 - Iñcaa Pool méeñjoh kidíŋkaan Tímotéeda; tañkoh (4: 9-22)

Kēñḥoh

¹ Mi Pool, mi apotaa' Yéesu Kiristaa ee Kooh yëri waa' ka, ya wossaroo kiyéegaloh kipeskii dígussuu, ḍu bii ḍu en wínoo na Yéesu Kiristaada.

² Mi yëri bínndaa këyítŋii fii, fu Tímotée, kowukiigoo mi keeñukḍa. Kooh Paamudii, ya na Yéesu Kiristaa Ha'mudiigaruu, ḍa barkeelattaa, ḍa laak yërmaandi garaa, ḍa onndaa jam.

Pool gërēmmba Kooh ga Tímotée

³ Mi yii gërēm Kooh, ya yii mi jaamuki na hel widéŋi' fodaa daa bicaasamboo tumeekada. Wekoo nohoo, wahtaa mi kím Kooh tóoh, helloo ka' garaa.

⁴ Mi níndísuk moonca fu búukee ga wii mi en na kiyahḍanaa, mi waa'sissaa kihotis, bi fu mín kisóosi' keeñnjoo.

⁵ Mi yii níndísuk ngēmii wiwóorí'wii fu taam nawada. Ngëmaama mi ḍebwa kihot ga Lówís caasamfu yibeti na ga Ēníis eefu, ee wóorinndoo an wa wii garaa.

Pool daassa Tímotée

⁶ Këri tah, mi níndíssaa fu obis fodii kiwii iñii Kooh onndaa kimín ga wii mi tíkkaa yah ga haf kikiimi'taada.

⁷ En ki'ena, Helii yisela'í'yii Kooh onnduuda tumooruu niik, wayee wa en Helaa oniruu dooli na kimín kiwaaroh ga díkaantiruu, na ḍan kimín ki'am haffu.

⁸ Kon nak, kiseedi' Ha'mudiigaruu hanattaa ki'ap kaci, ee mi hanattaa ki'ap kaci ban ga dii mi lagu ga kasu ndaga kiseedi''i'da. Namaa sah kitook kisodalu fodiigoo ndaga Hewhewii winéwí'wii, fu taam ga na doolii Kooh onndaada.

⁹ Kooh yiima, yëri músalluu, ya bayyaruu, du en bibo'ci bisela'í'. Enndii tumeenciigaruu tah ya tummbaka, wayee yëri abeeka kitum ee ya waareeruu kiteeb kijofkaagari. Lak ëldúna sakussii duum, ya ammbaruuka kiteeb kooroh ga Yéesu Kiristaa.

¹⁰ Ee diima denj wa hotukin ga wii Yéesu Kiristaa, Músalkaatiigaruu hay ëldúnada. Ya dúbí'ta kikaan, ee kooroh ga Hewhewii winéwí'wii ya léeri'ta ga buwii kipeskaa kikaan mínoo yen gakaða.

¹¹ Kiyéegaloh Hewhewiima tah Kooh fallaroo mi ennda yéegaloh, apotaa' na jëgíroh.

¹² Iñaama tah ban mi kooruk mesiklaatcii cii. Wayee mi rúussii ga ndaga bii mi gëm garida, mi ínohinndi ee wóorinndoo an ya laakin dooli kiníi' íñii ya dínkaanndooda bi ga besaama Yéesu yah ki'atti buwiida.

¹³ Malkaa ga wo'eencii ciwóorí'cii mi wo''aada, fu taabukca. Abaa bi yëgis ga ngëmii na kiwaarohkii laak ga ki'enfu wínoo na Yéesu Kiristaada.

¹⁴ Abaa íñii yijófi'yii Kooh dínkaanndaa dijófi', taam na dímalii Helii yisela'í'yii en garuuda.

Fítaa Onesifoo' laakda

¹⁵ Fu ínohin an béeb bu-gohaa Aasii foñuunundoo ee buwaama, Fígeel na

Hermogeen boku ga.

¹⁶ Bu-kaan Onesifoo' nak, mi yii kíim, Ha'mudii laak yërmaandi gaɓa, ndaga Onesifoo' yewineera kidéli' heliigoo ee dii mi ɓagu na ceenda mosoo ki'en kaci gari.

¹⁷ Ee sah ga wii ya hay Roomɗa, ya namm-baroo ki'aaw kiraas daa en tóoh bi ga daa ya hotohhooda.

¹⁸ Mi yii kíim Ha'mudii onndi kilaas ga yërmaandaagari, ga besaama Yéesu haysisanda. Fu, fu wëñ ɓaa en ɓéeɓ ki'ínoh daa ya hídeeroo ki'amɗoh, ga waa mi en ga teeraa Efeesɗa.

2

Lebirohat

¹ Kon Tímotée, kowukiigoo, lísaa kibaatuk dooli kooroh ga Kooh, ya yii ya teebpuu kijofki-igari ga ki'ennduu wínoo na Yéesu Kiristaada.

² Ee iñcaa fu kelohee mi jégírohi ee ɓo' biyewin seedi'incada, jégíraaca ɓibo' biwóorí, ɓaa ɓa ɓan hayca kimín kijégí' ɓo' biliis.

³ Bewaa ɓakfu ga coonucii dí en na kidayɗa, fu en soldaa' Yéesu Kiristaa yijófi'.

⁴ ɓaa ekuk ksoldaa' ɓitukoo ga enaamacaa ɓuwaa enussii soldaa'ɗa en lak ya waarin kinebloh ɓaa tahhi ki'ekukɗanaa.

⁵ Ee ɓan ɓaa tum lëgëy kifool laakoo ndam ga en lak ya taambbii ga iñcaa foolaa meek-isohɗanaa.

⁶ Línohaa kooruk coonufaa kilín yëri ɗewan kibonuk.

⁷ Lëgísaa helpu ga iñcii mi wo''aa cii, en ðanaa, Ha'mudii hayyaa ki'on ki'ínoh iñaa en béeb.

Kipeskaa Pool teewohða

⁸ Níindísukaa Yéesu Kiristaa, yii mílís ga buwaa kaaninda, yii bok ga nílaa buu' Dëwít, fodii dii Hewhewii winéwí'wii mi yéegaloh wo'kaða.

⁹ Hewhewii winéwí'wii wiima wërí tah mi tiku mesiklaat, karin bi ga kibagu na ceen fodii tumoh-kofeel, wayee Wo'eenii Kooh bagussii.

¹⁰ Kërí tah mi tookin kikoork béeb mesiklaatciima ndaga buwii Kooh tanukða, doonaa ba ban, Yéesu Kiristaa músalba ee ba laak ndam bi taal'.

¹¹ En ki'ena, wo'eencii cii wo'een ciwóorí':
«Binaa ðu kaan narinaa,
ðu hay nari kipes ban.

¹² Ee binaa ðu guu'guuluk bi leehaa,
ðu hay nari kibok kinguuruk.
Wayee binaa ðu taasukkinaa
ya ban, ya hayyuu kitaasuk.

¹³ Binaa ðu tummbii iñaa ðu dígoh naridanaa,
ya ga kihafci, ya hay kitum iñaa ya dígoh
naruuða.
En ki'ena, Kooh mínoo hafci kitaasuk.»

Lëgëyaa neb Koohða

¹⁴ Iñcuma cërí fu jom buwum kiníindís. Dímalukaaba ga fíkíi Kooh ba íis ga kuwo'een jíinoo don ba ñaroh ga kiñaroh bi. Iñcaama laakoo haf ee ca ëewdohi buwaa súkúrukicaða ga kisan'ku' don.

15 Tumaa tóoh bi fu en baa Kooh tookfin, fodii baa lëgëyaagari enndii kaci gari, yaa jëgírohi bi júb Wo'eenii wukayohwii.

16 Kaa aas ga wo'eencaa laakoo haf ee taamm-bii na kigëm Kooh. Buwaa wo'icada ba wëñi ki'úsaayoh na Kooh.

17 Wo'eencaa ba jëgírohida man na puusaa uruk hen, waa línuk kilínuk. Buwaama Ímenee na Fílet boku gaba.

18 Ba deegin Waasii wukayohwii, ba bum deenlukoh bíbo' biyewin ndaga ba jëgíroh an kimílískaa buwaa kaaninda paafin.

19 Wayee buwii gëm kayoh-kayoh ga Koohda yëgísuunun ga ngëmiigaba en fan la'-atoh wiyëgísí', waa yípohu tawah. La'-atohaama, wo'eencii cii cëri bídu ga an: «Ha'mudii ínohin buwaa en buucida.» Bíduunun ban an: «Béeb baa bay teekii Ha'mudii, úsaayat yibóní'.»

20 Ga kaan ha'-alal, enndii rek paŋkaahcaa hëwírohu wúrúus na hëelís laak da, laakin ban caa pesu ga doo' na caa muulohu na ban. Cínoo lëgëyukohsi ga bes hew jam, cínoo lëgëyukohsi ga besaa en béeb.

21 Man fodaama na buwii gëmindá: binaa bo' líiwí'tii hafci ga iñcumanaa, ya man na paŋkaahcaama lëgëyukohsi ga hew jamda. Ya yah bo' yaa faandu Kooh han, yaa laakdan Ha'mudii jeriñ, yaa mínin kitum tóoh iña jofin.

22 Núpaa kitaabuk neblaata-kumuuncum ki'oomaa enukohida. Heelaa ki'en bo' yijúwí', fu dëk ga kigëm ga Yéesu, fu waaroh na buwii, fu laak jam na béeb buwum wo'i teekii Ha'mudii na keeñ wisetí'da.

²³ Kaa aas ga wo'een-dofcum laakoo hafda ndaga fu ínohin an ca lími ñaroh kesi.

²⁴ Súrga Ha'mudii nak jomoo kiñaroh. Ya jom kineβ kiwo'oh, ya en baa mínin kijégíroh ee ya took kimúuñ coonucaa buwaa tíkirida.

²⁵ Buwaa sagi iñcii fu jégírohida, dúkohaa naba hen. Mín ki'en Kooh onba ba súpít halaatcaagaba bi ba ínoh Wo'eenii wukayohwii.

²⁶ Fodaama, helcaagaba íkuk gaba, ba rëc ga fíraa Seytaani bageebada, ba ennda ga iñaa neβpida.

3

Badukeencaa buwaa bibóni'baa

¹ Kon, fu Tímotée, ínohaa iñii yii dijófi': bescaa méeñjohanda yah bes ciméeski'.

² En ki'ena, buwii ínohsan hafba rek, ba hay kigëm hëelís lool, ba kaañ kindamuk bi hëp, ba βëwiri hafba, ba yewin kipok kiwo'. Ba kelohanndii wo'een paamba na wo'een eewba, ba gërëmanndii ken, ba faali'anndii iñaa sela'in.

³ Ba hay kisúb keeñ, ba yërëmanndii ken, ba yah kidëk ga kiwo' yibóni' ga bimooroomba, ba mínanndii ki'am hafba, ba hay kisoot bi hëp ee ba waaranndii kihot ga yijófi'.

⁴ Ba dëkan ga kitoon bimooroomba, ba leelan kibët, ba hay hafba kibëwi' bi ba'. Ba wëñan kiwaa' iñaa neβ gaba loo Kooh.

⁵ Ba teewohan kilaak ngëm ee lak ba tookkii ga keeñba doolaa ga kigëmda. Buwaa man fodaama, úsaayaa gaba.

⁶ Ga buwaama nak, laakin baa aasi ga duuy kaancii, kidúk beticaa nooyin haf. Beticaama, dooli baakaa' tükukinba ee ba taabuk neblaat-kumuunaa en tooh.

⁷ Beticaa man fodaamaɗa ban, hídaa kidëkba ga kijan tooh, mínsanndii múk ki'ínoh kayoh.

⁸ Fodaa Sanees na Samberees[☆] heñohsee Móiis kudewaada, buwiima dúki beticaada bii heñoh Kayohfii. Ba bay hel nof-moroo ee ngëmaagaba enndii ngem.

⁹ Buwaama nak waasba úsaayanndii. En ki'ena, béeb buwii hay ki'ínoh an ba halaatoo fodaa ka dalee Sanees na Sambereesda.

Pool nak Tímotée kiyégis ga ngëmaa

¹⁰ Fu nak Tímotée, fu ínohin dijófi' íñii mi jëgírohɗa, na badukeeniigoo, íñii mi heel ga légëyii mi tumɗa, ngëmii mi laakɗa, dii mi hín kimín kitook kimúuñɗa, dii mi hín kiwaa' buwiida, dii mi kaañ kiguu'guulukɗa.

¹¹ Fu ínohin ban dii mi hín kisodalu ga kipessooda, na mesiklaatcaa mi day ga dëkaa Añcoos, waa Íkoñom na waa Lísta'ɗa. Kihatalu ga kipeskii kiida mi daycii dii? Moona toohca, Ha'mudii músallaroo ga.

¹² Ee sah buwii waaru kijúb ga fíkií Kooh, ba en wínoo na Yéesu Kiristaada hay kihatalu ga kipesba,

¹³ wayee nak buwii bibóni' bii na buwii wíili kidúk bimooroombada, ba yah kiwëñ kidúruk ga kibon. Ba yah kimúuyi' buwii wayee ba ga kihafba, ba hay kimúuy ban.

[☆] 3:8 3: 8 Malkat Eksoot 7: 11-22.

¹⁴ Fu nak, abaa bi yégís ga iñum fu jan ee fu hotin an wa kayohda. Fu ínohin buwaa jégí'taawada.

¹⁵ Bíncii cisela'í'cii, fu ínohca ga ki'oomaafu bi ga wati. Ca dooyin kitum garaa hamham, waa ëewdohi ga kimúc béeb baa gëmin ga Yéesu Kiristaa.

¹⁶ Béeb Bíncii cisela'í'cii, Kooh híi' bo'-súusúus ga kibínca. Ca laakin jeriñ kijégíroh kayohfii, kiteeb bo'-súusúus iñcaa ya tumi ee jomm-biidfa ki'en, kiko' buwii taambii ga iñaa jofin, ki'ëewdoh bo' ga kipeskaa júwin.

¹⁷ En danaa, baa en yuu Kooh béeb hay kimat ee ya hay kimín kitum tooh iñaa jofin.

4

Pool nakoh kijangat Hewhewii winéwí'wii

¹ Yéesu Kiristaa hay kihayis bes. Ya yah buu' ee ya yah ki'atti' buwaa kaaninda na bii en na kipesda. Kon mi yii dímalukkaa ga fikíi Kooh na ga fikíi Yéesu Kiristaa:

² Jangataa Hewhewii winéwí'wii. Waa neb, waa mesik tooh, jangataa hen rek. Haydohaaba ga kayoh, fu ñariba, fu daasiba, fu jégíriba, taam na kimúuñ.

³ En ki'ena, jamaanu waa hay, waa buwii waaranndii kisúkúruk jégírohi wukayohwii. Ba waaran kikeloh iñaa nebba rek. Ba hay haffa kiheeli' bijégíroh, baa wo'anba iñaa newin.

⁴ Ba hay kidúkúruk kayohfii, ba súkúruki wo'een ëditcii jégírohuca.

⁵ Fu nak, taabaa ga na kiwíisoh ga iñaa en tooh, fu took kikoork mesiklaat, fu tum lëgëy

kiyéegaloh Hewhewii winéwí'wii, ee fu tum lëgëyumgaraa Kooh nakkaada bi mat.

⁶ En haffoonaa, mi enin anahaa seeyuunun bi ki'an don tes ga ndaga kikaannndoo deeyin.

⁷ Mi lebirohin lebirii bi jofin, mi foolin bi mi topin, mi yii na ngëmiigoo bi wati.

⁸ Diimada neehalaa Kooh faani'too ga ndamii mi laak ga kijúb ga fikíicida waa sekkoo. Ha'mudii, atti'ohii yijúwí'yii hayyoowa ki'e' bërínaa ya hayisanda. Ya eranndiiróowa mi hanngoo don wayee ban ya eran bééβ buwii nebluk ga kihotissida.

Iñcii Pool méeñjoh kidíŋkaan Tímotéeda

⁹ Tumaa tooh fu hayyoo kiwaaknee ga iña wëñ kigaaw.

¹⁰ Demaas foñinndoo, karin teeraa Tesaloník ndaga kiwaa' enaama éldúna. Kereseen karin gohaa Galasíi. Tít ban karin gohaa Dalmasíi.

¹¹ Lúkkaa don yëri tes naroo dii. Fu en na kihayaa, baydohaa Marka ndaga ya laakdinndoo jeriñ lool ga lëgëyii mi enukohda.

¹² Mi wosin Tisik teeraa Efees.

¹³ Fu en na kihayaa, haydohdaaroo kúlti-soosoosfaagoo mi foñ ga teeraa Torowaas, ga kaan Karposda. Haydohdaaroo ban këyítcaagoo, wëña ga caa hëwírohu onda.

¹⁴ Èlíksaan, tíwohaa, tuminndoo mesiklaataa en bééβ. Wayee Ha'mudii hayyi kifay bééβ iñcaa cibóní'caa ya tumda.

¹⁵ Kon fu ban watukaari ndaga ya dëk kiheñoh ga daa ya mos kimín iñii d'u jëgírohda.

¹⁶ Waa mi ðeβ kika' kilayoh ga fíkíi atti'ohcaada, ken amdohhiiroo, béeb foñjaroo. Kooh nak hanatβaka ki'aboh.

¹⁷ Ha'mudii yéři amdohhoo, líífi'taroo na dooli, bi mi mínnda kiyéegaloh dijófi' Wo'eeniigari. Ee fodaama béeb buwii enussii yaawúu'da mínussawa kikeloh. Ee ban Ha'mudii onndaroo kirèc ga kúuw gayindi.

¹⁸ Ha'mudii hayyoo kidèk kimúsal ga béeb iñaa bonin; ee dara ocooroo, ya ekkoo ga ngu-uraagari ga dookda. Ndam aawat gari bi taa'. Aameen.

Taṅkoh

¹⁹ Kon këñi'daaroo Pírísíl, ya na Akílaas, na bu-kaan Onesifoo'.

²⁰ Erasti, yaa tessa ga teeraa Korenti. Torofím nak dúukoolee hen, mi foñjari ga teeraa Mílet.

²¹ Tumaa tóoh bi fu gaaw kile' dii balaa soosoosii aasaa. Ebulos, Pudensi, Linus, Kolodiyaa na béeb mbok-kerceencii diida bii këñi'taa ga.

²² Mi yii kíim Ha'mudii ya níi' helumgaraa, ya barkeellúu dú béebpúu.

**Hewhewii winéwí'wii Kooh Kifiliimunkii
ki'askii**

**Noon: Hewhewii winéwí'wii Kooh Kifiliimunkii
ki'askii New Testament**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Noon)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

7c1cfb93-c4c9-5127-ac22-ecb23adca870